Ч. 20 (14.268). Львів, вівторок 28. січня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Р. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Представники Української Парляментарної Репрезентації у Ґенерального Інспектора Армії ґен. Ридз-Сьміґлого.

У понеділок 27. січня ц. р. в год. 12-ій вполудне приняв Ґенеральний Інспектор Армії *ґен. Ридз-Сьміґли* представників Української Парляментарної Репрезентації в особах послів голови *Василя Мудрого і Володимира Целевича* на довшій авдієнції.

Чехословацький премієр д-р Годжа про автономію для Підкарпатської Руси.

Чехословацький премієр д-р Годжа заявив у своїй декларації для преси: „Відносини на Підкарпатській Руси дозріли до того, щоб пополадити їх у спосіб, згідний з мировими договорами та рямами нашого устрою. Русини мають уже власну інтеліґентію та національну культуру і підростає молода ґенерація, що голоситься до голосу". Далі премієр сказав, що вся реформа обмежиться до створення при губернаторі автономних референтів культурного та господарського, при тім очевидно йде тут про такий уклад, що запевнив би координацію діяльности цього уряду з політичною владою.

Сензаційне інтервю з канц. Гітлєром.

У „Парі Суар" появилось таке інтервю берлінської кореспондентки цього часопису з канцлером Гітлером.

„Іншиий є французький пацифізм, як німецький, — говорив канцлер — Німеччина не приймає такого пацифізму, що є запереченням прав до життя. *Кожний нарід має право жити, не лише животіти.* Щоб вдержати мир, треба передовсім признати право народів".

Далі канцлер сказав, що ніхто у Німеччині не бажає війни. Вона вимагає таких великих жертв, що не оплачується бути навіть переможцем. Щоб здобути край з двома міліонами населення, треба втратити два міліони поляглих, які належать до „еліти" німецького народу. Зате ми діставлиб територію з двома міліонами місцевого населення. Отже звичайна людська льоґіка промовляє проти всякої війни за територіяльні здобутки.

На питання кореспондентки: як змінити версайський договір так, щоб не нарушити при цьому інтересів інших народів, канцлер звернув увагу, що переможці дістали не тільки матеріяльні, але й моральні здобутки. Договір 1871-го р. війтим не нарушив чести Франції. Зате версайський договір зробив Німеччину відповідальною за світову війну і наложив великі відшкодування.

На запит, чи Німеччина не веде пропаґанди за приростом населення, отже за війною — канцлер відповів, що европейські народи творять одну спільноту, яка на основі почування справедливости зможе вирішити легко цю проблему.

Далі на запит чи Німеччина потребує кольоній, канцлер відповів, що потребує.

Щодо комунізму канцлер Гітлер заявив, що надмір людських сил в Японії мусить одної днини довести до удару з СССР. Комунізм держиться у СССР тільки тому бо, держить населення на низькому рівні потреб і на зовсім замкненій території. Комунізм для Німеччини був би катастрофою.

На запит про „аншлюс", себто про обєднання Австрії з Німеччиною канц. Гітлер відповів, що це примара, якою Відень страшить світ з причини власної внутрішньої політики. В Берліні ця справа не стоїть так гостро.

Вкінці канцлер висловив задоволення, що з нагоди Олімпіяди прибудуть до Німеччини французи та інші чужинці, яких німецький нарід прийме сердешно. Вони зможуть переконатися, що в Німеччині працюють мирно і для мира.

Кореспондентка „Парі Суар" додає, що канцлер Гітлер зовсім здоровий і що чутки про його хоробу є неправдиві.

Египет буде переговорювати з В. Британією.

Вафдисти погодилися на уряд Алі Магера Паші.

КАІРО, 27. 1. ПАТ. Король Фуад доручив голові свого кабінету Алі Магерові Паші створити безпартійний уряд. Алі Магер запевнив собі підтримку всіх партій, що належать до національного фронту та співпрацюють з партією Вафд. Тепер Алі Магер зачне безпосередні переговори з вафдистами.

КАІРО, 27. 1. ПАТ. Нагас Паша погодився, щоб негайно вели переговори з В. Британією та на створення тимчасового кабінету без виразної політичної закраски і водночас узяти на себе відповідальність за переговори. Вафдистичний щоденник „Аль Гігад", який подав цю вістку, додає, що Нагас Паша поставив умовину, що сам стане на чолі комісії, яка вестиме переговори та що в цій комісії вафдисти будуть мати більшість.

Заворушення проти чужинців у Сирії.

Стан облоги в Дамаску й Алепо.

З Каіра повідомляють: Націоналістичні заворушення вибухли знову в цілій Сирії. В Дамаску та в Алепо ситуація стала така поважна, що влада мусіла проголосити стан облоги ц обох цих містах.

Суди працюють днем і ночю. Кількосот арештованих учасників заворушень станули перед наглими судами. Їх покарали на кари від 2 до 15 місяців вязниці. В Алепо відбувся вчора похорон трьох жертв останніх заворушень. Підчас похорону спокою ніхто не порушив. У Бейруті і по інших містах позамикали купці крамниці. Де крамниці були отворені, їх знищила і сплюндрувала юрба.

Високий французький комісар Сирії де Мартель відбув нараду з головами політичних партій Сирії і видав гострі розпорядки.

Є вістки, що британська влада в Палестині вислала на сирійсько-палестинський кордон більші відділи війська, щоби не допустити заворушень проти чужинців до Палестини. В Єрусалимі араби скликали нараду, щоб вирішити своє становище щодо заворушень у Сирії.

—o—

Від конфлікту до конфлікту у Женеві.

Женева, 25. січня 1935.

Остання сесія Ліґи Націй ішла в атмосфері непевности, неспокою і розгублености. Представники преси, що захотілиб бути справді щирі, мусілиб висловити сократівське признання: „знаємо лише, що нічого не знаємо". Загальну непевність збільшила кріза французького уряду, вкінці смерть короля Великобританії спричинила фактичне перервання сесії.

Французька політична кріза ускладнила і так складну ситуацію Ліґи Націй, передовсім через те, що не стало зручного Ляваля, людини з авторитетом, а далі через можливу більшу подітливість нової французької закордонної політики на совітські суґестії. Большевицька акція в межах радикально-соціялістичної партії, щоб повалити уряд Ляваля, викликала цілковиту анархію не лише у цій партії, але й у парляментарному залі Франції. Радикали-соціялісти зломили міжпартійну умову, заключену для переведення фінансових та соціяльно-політичних реформ. Інтриґуючи проти Ляваля Еріо втратив провід у партії, на чолі якої він так довго стояв. Його наслідник Даладіє поспішився оголосити деякі детайлі своєї фінансової програми, зокрема щодо скасування автономії французького державного банку: стало ясно, що в разі переведення тієї програми прийшов би безперечно занепад французької валюти з новою гострою фінансовою крізою у Франції. „Розмах" Даладіє перелякав частину його власної партії, що боїться перебрати відповідальність за сучасну крізу уряду з усіми її наслідками перед майбутніми виборами до парляменту. Зміна зовнішньої політики Франції зокрема й тактики у Женеві, моглаб мати наслідки для цілої Европи, які тепер тяжко передбачити. Тимчасом перед Ліґою Націй стоять питання, що їх вона намагається, коли не розвязати, то бодай оминути, щоб не наразитися на власне розбиття чи загирення решток авторитету.

Не вважаючи на останні нібй поважні успіхи Італії в Абісинії, вигляди на близький кінець війни в Африці далі дуже малі. Поширення санкцій Італії поважно не загрожує. Комітет вісімнацяти активности не проявляє. Питання про ембарґо на нафту не є актуальне до часу конкретних рішень Злучених Держав Америки у цій справі. Англія та Голяндія, маючи більшість цистерн-кораблів моглиб вправді у значній мірі спинити довіз нафти до Італії, але перед дотичним рішенням Ліґи Націй цього очевидно не будуть робити.

Конфлікт між вільним містом Данціґом та самою Ліґою Націй, на який тут витрачено багато слів і часу, якогось більшого значіння не має і викликує мало зацікавлення, бо ані Польщі ані Німеччини ближче не дотикає. Коштом цього конфлікту даремне хоче Ліґа збільшити свій престіж.

Тимбільше зацікавлення викликав тут уруґвайсько-совітський конфлікт, який приняв поважне засадниче інтернаціональне значіння. На прикладі цього конфлікту виявилось недвозначно, що тактикою московського уряду є добути свої цілі терпризуючи малі держави. Мені довелось недавно розмовляти з делеґатом одної з балканських держав про засадничі противенства між Московщиною та Европою. Мій співрозмовець ви-

явив острах, що в разі можливого збройного конфлікту у центрі Европи найбільше можуть потерпіти малі держави, незалежно від того, яка сторона переможе. Ці побоювання московський уряд свідомо збільшує і використовує. Одностайна підтримка, яку найшов Уругвай в інших південно-американських республиках може зменшити страх малих східно-европейських держав перед Москвою.

Ціла справа прибрала в Женеві оборот, якого Літвінов очевидно не очікував. Спроби московської дипльоматії в Женеві відокремити Комінтерн від московського уряду ніхто поважно не бере. А щодо діяльности того знаряддя Москви у чужих державах ніякого сумніву ніхто тут не має. Основний інтернаціонально-правний зміст конфлікту незвичайно влучно означив „Журналь де Женев" у своїй передовій статті під наг. „Ліга Націй чи Комінтерн", заявляючи, „що працювати одночасно в Лігою Націй та Комінтерном Москва не може, не наражаючи Ліги на небезпеку працювати разом з комінтерном. З огляду на те, що Комінтерн від московського уряду невіддільний, пропонує орган Ліги Націй посередньо московському урядові полишити Женеву. У тексті статті вміщено три фотографії, передруковані з „Правди": дві з них представляють Сталіна й Димітрова разом з іншими терористами з Комінтерну, а третя — у товаристві Лаваля Стаття ця викликала величезне враження у колах Ліги Націй та безсилу лють Літвінова, Мінкина й інших московських представників у Женеві.

Скористав я з запросин оглянути приватну виставу документів про акцію Комінтерну у Південній Америці та цілому світі, уряджену женевською Національною Унією. Гутенпнін Союза Боротьби проти Комінтерну звернувся з листом до Ради Л. Н., пропонуючи дати їй до розпорядження документи про акцію Комінтерну та його органічний звязок з московським урядом.

Таким чином витворилась у Женеві політична атмосфера досить неприємна для Літвінова. Щоб полікшити її заявляє він уже, що цілий „компльот" проти московського уряду в Уругваю уладив Гітлер. Ця версія тим слабша, що московська преса вже обвинувачувала й італійського посла в Монтевідею, і папу, і Бразилію. Протинімецькі пляни московського уряду в Женеві мають тим менше виглядів на здійснення, що Італія противиться навіть найменшим спробам відбудувати протинімецький фронт Стрези. Соломонове вирішення спору, щоб Літвінов узяв назад свою скаргу на Уругвай а Ліга „поручила" Уругваєві наказати дипльоматичні взаємини з Совітами, те вирішення є фактично великою поразкою Совітів: бо воно виказало мінімальний авторитет Совітів у Женеві та на ділі дало сатисфакцію Уругваєві, який тоді послухає „поручення", коли йому це сподобається...

М. Данько.

Нечувана нужда українських адвокатів та аплікантів.

Загальні Збори СУА. й адвокатських аплікантів.

В суботу 25. січня ц. р. відбулися XIII. Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у домівці УНДО при вул. Підвалля ч. 7/III. Збори відкрив в год. 5.30 вечором президент **д-р Кость Левицький**, вказуючи на ріжні болячки наших адвокатів та згадуючи про політику уряду, яка довела адвокатів над беріг пропасти. Страшне положення адвокатського стану повинно обєднати всіх наших адвокатів у рядах СУА. і спільним зусиллям усіх адвокатів треба прямувати до зміни теперішньої політики уряду. Далі голова згадав, що в діловому році померло 9 наших адвокатів. Присутні вшанували память померших повстанням з місць. На секретарів покликав голова адвокатів: д-ра В. Лициняка і д-ра Р. Криштальського. Опісля д-р В. Лициняк відчитав протокол з попередніх Заг. Зборів, який принято без змін.

СУМНЕ ЯВИЩЕ.

Обширний звіт з діяльности Виділу СУА за час від 22. вересня 1934 р. до кінця 1935 р. склав секретар **адв. д-р Лев Ганкевич.** Виділ відбув 33 засідання, поладнав безліч особистих справ, видавав опінії у правних справах і гонорарів. Промовець вказав на одно сумне явище: на всіх 487 українських адвокатів членами СУА є ледви 315 звичайних членів (адвокатів) і 105 надзвичайних членів (адвокатських аплікантів). Дуже погано ставляться до СУА колишні судді, прокуратори та скарбові урядовці, які тепер відкрили адвокатські канцелярії. Але найболючіша є поведінка наймолодших українських адвокатів, себто тих, які перед відкриттям своїх канцелярій приходять до Виділу СУА і до інших представників в Адвокатській Раді за інтервенціями в їхніх особистих справах і користають з видатної допомоги СУА, а опісля не почуваються навіть до обовязку записатись у члени СУА. І так з 39 адвокатів, які отворили в зв. р. канцелярії, до СУА вписалось лише 9. Щоби припинити дальше зубожіння адвокатів, Виділ СУА повів таку оборонну акцію: робив заходи у справі: 1) обниження судових оплат, 2) привернення контрактів нерухомостей, 3) недопущення вислужених службовиків до адвокатури. Робив теж заходи, щоб адвокати могли заступати суддів та учителів у дисциплінарних справах, заступати перед адміністраційними властями I. інстанції в карно-скарбових і карно-адміністраційних справах. Завдяки інтервенції Виділу СУА вдалося зберегти синдикатуру у Земельнім Банку. В Адвокатській Раді у Львові є представники СУА, які боронять там наших справ. І так заходом Виділу СУА від Адвокатської Ради інтервенювали адв. д-р Тіль і адв. д-р М. Волошин у скарбових властей у податкових справах. По смерти адв. д-ра Маріяна Глушкевича львівська Адвокатська Рада вибрала на домагання СУА делегатом до Начальної Адвокатської Ради у Варшаві адв. д-ра В. Старосольського, щоб там боронив інтересів українських адвокатів. У справі користування українською мовою в Адвокатській Палаті у Львові президія СУА відбула нараду з представниками Союзу Польських Адвокатів у цій справі. Крім того сама Адвокатська Рада у Львові звернулась із меморіялом до Начальної Адвокатської Ради у Варшаві, щоб не обмежувала прав української мови. Позатим І. заступник голови СУА д-р М. Волошин зладив у мовній справі дуже обширний меморіял, що його вислав виділ СУА до Нач. Ради Адвокатів у Варшаві. Одначе небезпека у цій справі істнує далі тому, що деякі наші адвокати самі вносять письма до Адокатської Ради у Львові в польській мові. Заходом Виділу СУА. уладжено 6 відчитів, наладнано звязок з американськими і канадійськими адвокатами. На інтервенції Виділу СУА люблинська Адвокатська Рада передала справу адв. Реттінґера, який образив усіх українських адвокатів, до вирішення варшавському дисциплінарному судові.

Про делеґатури СУА склав звіт адв. **д-р Евген Щуровський.** Сходин делеґатур було 12. Ніякої діяльности не проявили делеґатури: на Волині, у Стрию і Сяноці, дуже малу в Бережанах. Найбільшу діяльність вели делеґатури в Коломиї, Перемишлі й Тернополі.

ДЕЩО З КАСОВОГО ЗВІТУ.

Скарбник адв. **д-р Кость Паньківський** склав касовий звіт із фонду підмог. В 1935 р. надійшло ледви 455 зол. на вкладки, тоді як кожний член повинен заплатити 12 зол. річно до СУА. 220 членів не заплатило ні сотика, за орган „Життя і Право" теж слабо впливає передплата. Найтрагічніше те, що адвокати не платять вкладок до посмертного фонду в Адвокатській Палаті і СУА. Наслідок такий, що деякі вдови по смерти своїх чоловіків адвокатів не дістають ні сотика підмоги. З плачем приходять тоді до Виділу СУА, щоб інтервеніював у цій справі в Адвокатській Палаті і щоб з каси СУА виплатити їм деяку підмогу.

ЖАХЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ АПЛІКАНТІВ.

Вкінці **м-р Семен Стефаник** склав звіт з діяльности секції адвокатських аплікантів при С. У.А. Згадав, що перед цими Заг. Зборами СУА відбулися 3. Збори секції адвокатських аплікантів, на яких вибрано головою секції **м-ра Юрка Старосольського.** Положення адвокатських аплікантів просто жахливе. Вони не тільки не дістають ніякої винагороди за свою працю, але тяжко їм навіть записатись до українського адвоката. Тому Заг. Збори аплікантів звернулися з побажанням до СУА, щоб члени СУА давали винагороду аплікантам розмірно до їх матеріяльної спроможности, давали працю аплікантам українцям і щоб приймали аплікантів, за яких поручить СУА.

ДИСКУСІЯ І ВНЕСКИ.

В довшій дискусії над звітами забирали голос адвокати: д-р Ст. Баран (адвокати заробляють тепер до 150 зол.), д-р Альфред Говикович, д-р Олександер Павенцький, д-р Евген Давидяк (мовна справа), д-р Корнило Троян, д-р Степан Федак і д-р Михайло Волошин (мовна справа). Опісля Заг. Збори одноголосно признали абсолюторію Виділові за його діяльність (на внесок адв. д-ра Олександра Марітчака), устійнили висоту членської вкладки для адвокатів 1 зол. місячно, для аплікантів 25 сот. місячно та рішили більшістю голосів, що членство до посмертного фонду в СУА є добровільне. Далі Заг. Збори одноголосно приняли внесок, щоб У. П. Р. внесла до сойму новий проект мовного закону.

ВИБІР ВИДІЛУ.

Головою СУА вибрали Заг. Збори президента **д-ра Костя Левицького,** І. його заступником **д-ра Михайла Волошина.** До Виділу ввійшли: д-р Лев Ганкевич, д-р Евген Щуровський, д-р Степан Біляк, д-р Осип Назарук, д-р Володимир Старосольський, д-р Дмитро Сосюкало, д-р Кость Паньківський, д-р Лев Петрушевич, д-р Юліян Струсевич (Золочів) і д-р Володимир Лициняк. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Евген Давидяк, д-р Олександер Надрага і д-р Олександер Марітчак. Делеґатом до Виділу СУА від аплікантів увійшов голова секції м-р Ю. Старосольський.

При кінці довша дискусія розвинулась над поведінкою з нашими оборонцями у варшавському процесі. Заг. Збори одноголосно приняли внесок пос. д-ра Біляка, щоб адвокати боронили і берегли прав української мови та склали подяку оборонцям у варшавському процесі за їх оборону у виняткова тяжкому положенні.

Заг. Збори закінчилися в год. 9.50 вечором.

Анґлійська преса про варшавський процес.

I.

Анґлійська преса присвятила досить багато місця звідомленням про політичний процес, який недавно закінчився у Варшаві. Подаємо без коментарів тільки цікавіші місця.

„Дейлі Експрес" з дня 18. листопада пише: „Розправа готова спричинити дипльоматичні комплікації між Польщею й Литвою, яка мала фінансувати українських терористів у їхніх змаганнях створити незалежну Українську Державу".

„Стар" з дня 18. листопада м. р. подав про те, що в акті обвинувачують також і „чеський уряд в тому, що перетримував і терпів на своїй території українських терористів" і литовський уряд, що „давав гроші".

„Манчестер Ґардіян" з 19. листопада повідомляє про те, що обвинувачені відмовилися зізнавати по польськи.

„Дейлі Експрес" з 19. листопада м. р. подає опис першого дня розправи з його сенсаційними зворотами. Весь опис обертається біля обв. Дарії Гнатківської.

„Манчестер Ґердіян" з 22. листопада м. р. помістив редакційну статтю під заголовком „Український процес", в якім обговорюється польсько-українські відносини. „Ґенерал Перацький — пишеться в статті — був міністром внутрішніх справ". Дальше автор говорить про події 1930. Цього місця з цензурних оглядів не цитуємо. Далі автор статті пише, що „нарешті повіяв трохи лагідніший вітер і поляки пробують тепер краще ставитися до українців, є навіть познаки замирення між українським проводом і польським урядом. В Польщі слідно зворот до „лібералізму", а також трохи людяніше починають відноситися до політичних вязнів. Коли процес поведеться з повною справедливістю, а почуття справедливости в Польщі стоїть вище, ніж в її двох сусідок, то саме тепер буде нагода довести до кращого порозуміння між українцями й поляками, а не як це було дотепер, що кожна політична розправа тільки побільшувала пролом".

Закінчення процесу і проголошення присуду принесло знову ширші коментарі в анґлійській пресі. Ліберальні часописи звертали увагу на гострі присуди, інші обмежилися до подання звіту з ходу процесу.

„Дейлі Телеґраф" з дня 14. січня ц. р. подав вістку про присуд під заголовком „Засуджені

дванадцятьох терористів". Починає словами: „Сьогодні (дня 13. січня) всполудне розправа проти дванадцятьох українських терористів дійшла до свого апогея. Степана Бандеру й Миколу Лебедя, провідників революційної ОУН, винесено з судової салі, коли вони кликали... Судця проголосив на них присуд смерти". Слідують подробиці присуду.

„Дейлі Геральд" з дня 14. січня ц. р. подає подібне звідомлення, з тою ріжницею, що оклики... подає по українськи латинським письмом. Згадує також, що всі обвинувачені, з виїмком двох відмовилися зізнавати по польськи і через те втратили змогу обороняти свою справу. За ріжні перериванія розправи в українській мові, яка допущена тільки в трьох провінціях з мішаним населенням, обвинувачених часто виводили зі салі розправ. Прокуратор гостро накинувся на литовський уряд, який, як він каже, давав терористам фальшиві пашпорти, а також і гроші".

„Манчестер Ґардіян" з дня 15. січня ц. р. згадує про відкликання всіх новорічних забав. Далі переповідає вислід розправи. Крім тої новинки помістив „М. Ґ." також редакторську статтю під заголовком „Гострий присуд".

Автор згадує боротьбу поляків за незалежність, яка викликувала подив, а дальше переводить порівнання. З цензурних оглядів цього місця не цитуємо. Стаття закінчується словами: „Престіж Польщі, через її вручну та мирну закордонну політику й її більш людяне відношення дома, постійно зростав. Тепер вона потерпіла сильне потрясення. Може президент Польської Республики схоче скористати зі свого права до помилування і злагіднить присуди, усуваючи ту шкоду й зло, яке в противному разі готово статися. (УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

Чай у Митрополита.

Щоб подякувати українським громадянам за їхні прояви пошани й любови, висловлені Митрополитові з нагоди його ювилею, — Митрополит запросив до 200 осіб до себе, до митрополичої палати, на чай. А що мабуть ні одна особа, що дістала запрошення, не відмовила собі радісної нагоди відвідати Митрополита, то вчора, у неділю 26. ц. м. в 6 год. попол. заповнились рецепційні кімнати митрополичої палати при св. Юрі. майже двома сотками українських громадян і громадянок, голов і чільних представників (представниць) усіх українських установ, товариств та організацій — політичних (Укр. Парл. Реп. була майже в комплеті), культурно-освітніх, господарських, суспільних, харитативних та ін. Очевидно, присутній був передусім представницький духовний світ, на чолі з львівськими владиками Іваном Бучком і Никитою Будкою та перемиським владикою Йосафатом Коциловським. Були теж брати Митрополита: протоігумен Климентій і Лев.

Сам Митрополит сидів на своєму фотелі у першій кімнаті та вітався з кожним своїм гостем. У дальших салях були приладжені закуски й вина. Тому, що не було ніякої офіціяльщини, ніякого примусу чи то сидіти на означеному місці, чи триматися годин прийому, ніяких промов, ніяких офіціяльних тостів, — панувала повна свобода і невимушений настрій; всі почували себе, як справді у когось близького і рідного, як у власній хаті. Товариська ґутірка тревала до 9.30 вечора. Хто за весь той час хотів розмовляти з Митрополитом, підходив до Його фотелю і для кожного Він з питомою собі звичливістю мав добре слово, просив сідати коло себе та вів розмову на тему, яка близько цікавила дану людину, виявляючи надзвичайну поінформованість про справи всіх установ та організацій. На тому недільному чаю можна було найбільш наглядно переконатися, що значить живий, у буквальному розумінні безпосередній звязок Високопреосвященного Митрополита Шептицького з Його вірними, з усім українським громадським світом, з усім українським національним життям.

Затії на старозбараську церкву.

Зі Збаража пишуть нам:

В „Ділі" ч. 316 з 26 листопада 1935 р. появилася стаття посла д-ра Степана Барана під наголовком „Exempla trahunt" про спроби насильного захоплення місцевими латинниками у храмовий день св. Михайла 21. листопада 1935 греко-кат. парохіяльної церкви у селі Старий Збараж збараського повіту. Підбурені деким з польської інтеліґенції зі Збаража-міста місцеві старозбараські латинники зорганізовано вдерлися тоді до церкви, співом, криком і бешкетом не допустили до відправи урочистої Соборної Служби Божої і до сповіди вірних, бажаючи таким чином церкву окупувати для себе і перемінити її на костел. Бешкет латинників у самій церкві тягнувся майже до самого вечора і щойно при чинній інтервенції поліції усунено напасників з церкви і зачинено її на ключ. Церква довший час стояла зачинена, бо латинники під проводом місцевих стшельців відгрожувалися, що таки не уступлять і церкву силою перемінять на костел.

Стаття посла д-ра Ст. Барана знайшла негайно відгомін у кругах воєвідського уряду в Тернополі, звідки до Збаража делеґовано одного вищого воєвідського урядовця для переведення доходжень. Воєвідський делеґат заїхав очевидно до староства, а староста п. Ріаг вислав безпроволочно авто по старозбараського пароха о. Ярослава Богатюка. Оба адміністраційні урядовці старалися затушувати якось немилу для них справу з нападом латинників на церкву у Старому Збаражі, і то у храмовий день у селі та з недопущенням до богослуження, що вірно й обєктивно описав посол д-р Баран у згаданій своїй статті.

На цьому не кінець. У відповіді на згадану статтю появилася стаття у краківському „Ілюстрованому Курієрі Цодзенному" (ч. 347 з 15. грудня 1935 р.) під наголовком „Walka o polską „cerkiew" w Starym Zbarażu", де зовсім не опрокинено фактів, наведених у статті д-ра Барана, а зазначено тільки, що до згаданої церкви мають право місцеві латинники, яку й вони будували і де давніше відбувалися латинські богослуження. Зазначено там теж, що в селі є всього 12 родин греко-католиків, у котрих колись пробудиться польське національне почуття, бо й вони, мовляв, походять з польського роду. Зазначено теж і жаль, що місцеві поляки при останніх соймових виборах голосували на д-ра Барана.

Усе те неправдиве. Посол д-р Баран не кандидував зовсім у Збаражчині, але в Чортківщині, і тимсамим місцеві поляки не могли навіть на нього голосувати. Зрештою вони у своїй величезній більшости як визнавці сястіаського „Зельонего Штандару" взагалі збойкотували останні соймові вибори. Щодо числа греко-католицьких вірних — то їх є нині в селі 196 душ і всі вони свідомі українці. З латинників селян у селі всього яких десять осіб уміє говорити по польськи, всі інші вживають як розговірної української мови, а щойно дехто з них в останніх часах старається говорити з панами українсько-польським жарґоном. У 80- і 90-тих роках мин. стол. греко-кат. парохом Старого Збаража був активний поляк о. Клеменс Свідзінський, що жив тільки з Бернардинами й поляками в Збаражі, не дбав цілковито про свою парохію і тоді дуже багато греко-кат. родин перейшло на латинський обряд та щойно від того часу латинники дістали в селі більшість. Цей масовий перехід на латинство викликав відгомін у греко-кат. Митрополичім Ординаріяті у Львові і митроп. Сильвестер Сембратович письменно у 1895 та опісля ще в 1896 р. доручив тодішньому збараському деканові о. Григорієві Чубатому зі Ступок розслідити справу цього небувалого тоді на Поділлі явища — себто масового переходу греко-кат. у Старому Збаражі на латинство. Відповідні документи є ще й досі в актах місцевої греко-кат. парохії.

У Старому Збаражі костела, ні навіть римо-кат. каплиці ніколи не було. Нечисленні колись римо-католики ходили до парохіяльного костела оо. Бернардинів у Збаражі-місті. В актах старозбараської парохії є інвентар з 1784 р. з точним описом майна парохії, де сказано, що є там деревляна церква „chyląca się do upadku". Тому трицятькілька літ пізніше (в 1818 р.) приступили до будови нової мурованої церковці на місце старої розібраної, на що є оригінальна грамота на посвячення фундаментів (у латинській мові) для збараського декана о. Михайла Могильницького з 24 березня 1818 р., підписана адміністратором Митрополії о. Михайлом Гарасевичем, автором „Annales Ecclesiae Ruthenae". Вибудовану церковцю посвятив у 1829 р. збараський декан о. Антін Бохенський на основі грамоти митроп. Мих. Левицького з 24. жовтня 1829 р. До цієї будови ніхто з поляків чи римо-католиків нічим не причинився.

З часом показалася церковця за мала і треба було її поширити й віднровити. Зроблено це мурованою добудівкою і піднесенням мурів церкви в 1898 р. до теперішнього вигляду і акту посвячення довершив тодішній збараський декан о. Сидір Рейтаровський на основі грамоти з 26 жовтня 1898 р. На цій грамоті є обширна дописка тодішнього пароха о. Северина Наконечного з історією відбудови церкви в 1898 р. Ціла відбудова коштувала 1500 золотих ринських, з чого частину зложили місцеві парохіяни, а решту зібрано колектою в 1898 р. у Східній Гали

чині. З місцевих громадян найбільше причинились до будови Іван Дроздовський і Титуся Редчук. Муруван Кафтонський, а тесельські роботи перевів Андрій Колодєнський — оба зі Збаража міста. Є там теж цікава дописка, що звучить: „Коляки, особливо інтеліґенція з міста, дуже нерадо виділи тую церкву зреставровану, а особливо була солею в оці тодішньому старості Йосифові Бродніцькому і гвардіянові Бернардинів Летусові Ольшевському".

По 40 роках небагато змінилося, хіба на гірше, бо місцеві латинники не виреклися ще нації силою забрати церкву для себе, хоч воєвода і староста обіцяли їм вибудувати костел з публичних фондів чи бож при помочі відповідних субвенцій. Ця обіцянка, видко, небагато помагає та ще не успокоює сташельців, котрі нападають на наших людей, як виходять з церкви і їх побивають. Так нпр. у неділю 29 грудня ц. р. побили кількох наших людей, а знаки від побиття ствердили лікарські огляднини і справа опинилася в суді.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Англійці прощають померлого короля. Наплив публики до Вестмінстерської катедри був учора дуже великий. Причинились до того знаменитї атмосферичні умовини, гарна й тепла погода. До год. 18 перелефілювало 170 тис. людей. Тому, що Вестмінстер відчинений нині до год. 1 над раном, сподіються, що за добу перелефілює перед труною короля Юрія бодай чверть міліона людей.

— Франція, що дає позички, сама хоче позичити. „Ле Котідієн" повідомляє, що французький міністер зак. справ Флянден буде підчас свого побуту у Льондоні на похоронах короля Юрія V переговорювати, щоб Англія позичила Франції 3 міліярди франків під застав золота або без заставу. Щоденник твердить, що така позичка поставилаб Францію в залежність від Англії та тому згаданий позичці противиться, зазначуючи, що французький уряд повинен найти інший спосіб направи господарської і фінансової ситуації.

— Абісинське свято перемоги. Абісинська влада візвала вчора населення до радісного свята з приводу великої перемоги абісинців на фронті Тіґре. Влада міста Адіс-Абеби доручила мешканцям столиці зібратись під памятником Менеліка, де виголосять патріотичні промови. Згідно з офіційними інформаціями абісинські війська на північному фронті перегруповуються а на південному фронті наближуються до раса Дести підмоги з Огадену під командою його брата деджяка Абала.

— Стан облоги в Півн. Китаю. У Куєй-Янь, столиці провінції Куей-Чеу оголосили, як повідомляють із Шангаю, воєнний стан з уваги на те, що війська червоної китайської армії з Гонану наближуються до тієї провінції.

— Большевики судять. З Москви подають, що у процесі за шпиґунську й диверсійну діяльність на Дал. Сході воєнний суд у Хабаровську засудив із 21 підсудних: 5 осіб на кару смерти через розстріл, інших 16 осіб засудив на кари тяжкої вязниці.

— Програма нового французького уряду. На вчорашніх зборах центрової партії демократичної унії під проводом голови Фляндена, ухвалили передосім чолобитню політиці й ділу прем. Лявала та осудили спричинників кабінетової кризи. Після промови Фляндена, який заявив, що новий уряд боронитиме франка та мирової політики зовнішньої і внутрішньої, ґрупа згодилась на співучасть своїх членів у теперішньому кабінеті. — Перше засідання кабінету Сарроа відбулось учора в Матіньон в год. 17.30 та тревало до 19.15. По дискусії устійнили напрямні урядової декларації, яку кабінетова рада ухвалить у четвер 30. січня рано, а того самого дня пополудні її відчитають у парляменті.

— Присуд на еспанських революціонерів. З Мадриду повідомляють: Воєнний суд у Пампелюні засудив у процесі за участь у заворушеннях у жовтні 1934 три особи на кару смерти, 19 осіб по 25 років вязниці, 20 осіб на кари вязниці від 3 до 20 років та звільнив від вини і кари 105 осіб.

Свята 22. січня.

Роковини 22. січня у Стрию.

Великі роковини 22. січня відсвяткувало громадянство Стрия святочними сходинами в „Українськім Касині", де зібралися члени, їх родини і запрошені гості. В год. 8 веч. отворив святочні сходини голова Касина **д-р Гарасимів** короткою промовою і віддав голос **д-рові Калуському**, який виголосив реферат про вагу і значіння обох дат: 22 січня 1918 і 1919 для українського народу. Реферат був дуже дбайливо підготований, змістовний і викликав піднеслий настрій у всіх присутніх.

Того самого дня в год. 6 веч. те саме свято святкували в „Союзі Українок" у Стрию між своїми членами, де молода референтка п. Покмурська критикувала помилки тих великих днів.

В год. 7.30 відбулися також короткі сходини молоді, на яких реферат виголосив п. **Дмитришин.**

Спільне свято обєднаної української кольонії у Празі.

Прага, в січні 1936.

Мабуть чи не вперше наша кольонія у Празі святкувала свято 22. січня спільно. Велика саля Геольоґічного Інституту заповнена українцями з усіх наших земель та ріжних партійних переконань. Замість акад. **д-ра І. Горбачевського,** який через хворобу не міг прибути, свято відкрив у імени Міжорганізаційного Комітету **п. І. Мірний.**

Проф. М. Славинський у своїй промові зазначив, що як магнітна вказівка все звернена одним кінцем на північ, а другим на південь, так і людська думка у святочні дні звернена в минуле і майбутнє. Минуле наше світле, а майбутнє — ясне. Одно і друге невгасаючою зіркою світить нам над серцем України, над Києвом. Сучасне-ж наше, хоч може воно і виглядає занадто дрібничкове, вяже минуле з майбутнім і є повне жертвенности того „невідомого українця", який складає щоденно жертву на вівтар Батьківщини незалежно від того, де він перебуває: на рідній землі чи на еміґрації. А жертвенність ця є запорукою скорої реалізації назавше Великих Ідей 22. січня.

Проф. Н. Григоріїв указав на те, що ми, хоч і маємо ріжні погляди, приходимо вже до переконання, що ми всі є вояками одної боєвої ко-

Г. БЕТГЕ.

ПОХІД.

Він знав: усе поставлене на одну карту. Якщо ця спроба не вдасться, то легко може він утратити життя. Станеться так, як на це заслужив. Як буде мати щастя то сонце слави засяє над ним іще раз. Ще раз сміливо спробує він зєднати під своїм скиптром усю Европу.

Він вірив у свою щасливу зорю непохитно, молився до неї.

Наполеон оглянувся у задумі. Там колітався у пристані бриг, на якому він приїхав з Ельби у першому ранньому світлі. Десь далеко блищало Кан у блакитному морі. Мешканці міста і не передчували, що цісар був від них так недалеко. Чайки літали понад кораблем, кигикаючи. „Крячуть дуже мельодійно, мов лиховісні ворони" — подумав імператор.

Наполеон зробив перегляд своїх людей. Була це жменька довірених йому приятелів, на яких жаль було дивитись. Чи при помочі тих кількох, погано одягнених людей, які не мали нічого більше, крім любови до свого імператора, гадав він відвоювати престіл? Він мусів усміхнутись. Поправді то той стан довкола нього був нужденний. Струснув пальцями і положився на довгім кріслі. „О, ні — думав він — навіть з тими кількома приятелями мусить якось піти. Навіть якби він був сам, то і тоді мусілоб піти. Він сам та його ясна зоря над хмарами".

Один старшина підійшов ближче і заявив, що кольона готова до дороги. Імператор вскочив одним рухом на свого білого коня і поглянув на вірну собі громаду.

„Позір!" дав команду.

І за хвилину пізніше:

— Приятелі! Перший етап нашого походу минув щасливо. Під нашими ногами земля нашої дорогої Франції. Тепер — ідемо на Париж! Ми мусимо мати успіх, мусимо, і я вас по імператорськи нагороджу! Вперед!

— Нехай живе імператор! — крикнули вояки із блиском в очах і рушили з місця.

Імператор прямував на Гренобль. Він вибрав альпейський шлях, щоб оминути більші міста і якнайменше звернути на себе увагу. У перших селах, які він проходив, люди дивувались. Затискали пястуки в кишенях — чи знову вертається бич Европи? Чи хоче знову ввесь суходіл скупати в огні та крові? Жінки за вікнами нишком проклинали його. Але ті, що вже раз служили в його армії, вибігали з хат, питаючись, чи можуть іти разом з ним. Хто не мав рушниці, той брав граблі або ціп. Похід виглядав щораз більше сорокато та чудернацько.

Звістка, що йде військо ширилась як звістка про пожежу. У кожному селі чоловіки з окликами „Хай живе імператор!" приєднувались до походу. „Добрий знак, — думав імператор — є ще люди, які вірять у мене". Та що він має робити з цією ватагою? Спершу подумав: Гренобль. У гренобліському ґарнізоні стоять три реґіменти. Там мусить усе рішитись.

За чотири дні кольона зросла до кількасот людей. Співали, пили добре вино, на постоях забавлялись. На пятий день досвітком виринули обриси Гренобля.

Командант міста мав уже вістку про цей похід голодранців. 5-ий реґімент дістав наказ вийти назустріч і взяти імператора в полон. Реґімент пішов бадьоро вперед. Наполеон знав, що наближається одна з вирішних хвилин його життя. Чи його зоря ще раз блисне із усією силою і переможе всі труднощі, наче сніг, що тане від сонця чи може зайде вона?

Ще ніколи не йшли на себе дві такі ріжні відділи війська як того ранку в Гренобль.

Наполеон казав своїм зупинитись. Він сам виїхав проти реґіменту у свому сірому плащі. Виглядав дуже блідо. Білка його очей пожовтіли. Всі вояки пізнали його. Командант реґіменту казав своїм воякам зупинитись і рішуче відїхав поза лінію.

— Прицілі! — закомендував без надуми. Усі рушниці піднялись уверх. Бракувало ще тільки „Стріляй!", але до цього Наполеон не допустив.

— Приятелі зпід Маренґо, Єни та Асперн. — кликнув він знизано — чи знаєте мене?

— Так, Ваша Величносте!

— Коли є хтось між вами такий, що хоче до мене стріляти то нехай не вагається!

Розстібнув сірий плащ і відкрив свої груди. Глибока мовчанка.

— Ніхто? — спитав цісар мовчки. — Я знав про це. Ви мої щирі приятелі і я люблю вас. Я знову поведу вас, товариші, — нехай живе Франція!

— Нехай живе імператор! — кричали всі захоплені, кидаючи вверх шапками. Очі їм блистіли.

Наполеон пропустив реґімент з такою безжурністю, як ніколи. Командант зупинився і йому стало ніяково. Наполеон кивнув йому головою.

— Хто зробив вас офіциром? — спитав бадьоро.

— Ви, сер.

— Хто завісив вам на грудях ордер?

— Ви, сер.

— Хто зробив вас капітаном?

— Ви, сер.

— Шефом батальону?

— Ви, сер.

— Добре. Мені здається, що я міг би від вас вимагати трохи вдячности, але знаю, що нема вже її. Стягніть свої еполети і передайте їх найстаршому капітанові реґіменту.

Старшина послухав.

— Шкода, — сказав імператор у задумі — перший учинок, який я мушу зробити це деґрадація.

Тоді казав він реґіментові станути на переді своєї кольони і цілий відділ посунувся вперед.

Ту ставку виграв він знаменито. Із веселою музикою ввійшов він до Гренобль. Тисячі народу витало його з вікон білими хустинами.

Звідти пішов далі на Париж, назустріч долі. Назустріч — Святій Олені.

— Від Кан до Гренобль — повторяв пізніше Наполеон — був я тільки звичайним бурлакою. Щойно у Гренобль став я знову французьким імператором.

Перекл. м. г.

…дьони. Нас вяже докупи не тільки обовязок спільно боронитись, але й память наших попередників, як тих, що поляглн за спільну ідею, так і тих, які торували шлях до неї. Не можемож ми справді опоганювати себе тільки тому, що нас переможено! Мусимо вже навчитись однаково шанувати і тих, що думають так, як ми і тих, що думають інакше. Шануймо живих, а ще більше почитаймо память мертвих! Шануймо інших за все те, що вони зробили доброго для нашого народу, критикуймо — за їхні людські помилки. Реалізувати право своє може нарід тільки боротьбою. Українська Центральна Рада й Українська Національна Рада тільки завдяки боротьбі довели нас до найсвітліших подій у нашій історії — до незалежности і соборности. А що українська державність на якийсь час занепала, то виною тому не наша нездібність як дехто помилково думає, а те, що нам не стало сил вести війну з усіма сусідами на фронті зовнішньому та переводити одночасно національну і соціяльну революцію на фронті внутрішньому. Лише тому нас перемогли…

Інж. **А. Галька** подав короткий хід тих подій на наших західних землях, які довели пізніше до акту злуки в Києві.

Останній промовець доц. **д-р П. Феденко** зупинився на всіх тих несприятливих умовинах, серед яких приходилось українському народові творити своє державно-незалежне життя. На думку промовця навіть свідоміші та краще підготовані народи ледви чи змоглиб при такій ситуації щось ліпшого зробити.

Підчас свята переведено досить успішну збірку жертв для Музею ВБУ. Свято закінчилося відспіванням українського та чесько-словацького гимну.

Українське державне свято у Берліні.

Врочисті сходини Спілки Українців у Німеччині з нагоди 18-ліття проголошення самостійности і 17-ліття проголошення соборности України відбулися в четвер 23. січня в помешканні „Живої Ґазети" (Шарльотенбурґ, Гервінусштр. 25). Присутніх було понад сорок душ. Крім членів Спілки та інших українських орґанізацій зявилися й німці (представники ріжних установ Німеччини і кольоністи на Україні), турко-татари Туркестану й Ідель-Уралу, грузини та козаки. Державний прапор, герб Української Народньої Республики та цінні образи Богдана Хмельницького, Івана Мазепи і Симона Петлюри, удекоровані свіжими вінцями, творили при світлі багатьох свічок гарний вівтар Української Ідеї.

Федір Ємець у своїй повній чуття промові змалював роки українського життя перед 1917 р. і після нього. **Петро Кожевників** говорив про незмирущість українського національно-державницького генія від Великого Князя Володимира до Головного Отамана Петлюри.

До пізньої пори зібрані українці і чужинці залишалися спільно. Мимоволі в розмовах виринало питання: **Хто винен, що українські орґанізації в Берліні не обєднуються принайменше у дні роковин української державности?**

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

З товариського життя.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ МЕДИКІВ.

Цьогорічні мясниці вже офіціяльно розпочалися. Почали їх традиційні великі вечерниці медиків, що відбулися в суботу 25. ц. м. у просторих салях касина поштовців при вул. Японській. Вечерниці ці під кожним оглядом гідно виправдали свою традиційну дотеперішню добру славу й численно запрошеним гостям дали чимало гарних вражінь. На вечерницях медиків, як звичайно, побіч великого числа молоді бачили ми чимало представників старшого громадянства, головно український лікарський світ, що явився майже у комплеті. Окремо слід зазначити гарне виведення офіціяльного відкриття вечерниць: опівночі в окремій салі зібралися представники українського лікарського світа та лікарі-професори з колишнього українського університету і голова „Мед. Громади" в оточенні комітетових привитав їх короткою промовою та на руки д-ра М. Панчишина і д-ра М. Музики, як голови Лікарського Т-ва, вніс тоаст на честь дорогих гостей. По відспіванні старого студентського гимну „Ґаудеамус" і окликах у честь Комітету Пань, що, як щороку, працював під умілим проводом Вп. д-рової Бурачинської, вислухали всі присутні принагідної відповіди д-ра М. Музики.

На обох танкових салях йшла весела забава до самого ранку. Усюди царила веселість і погідний, невимушений настрій. Загальне вражіння з отсих перших великих вечерниць якнайкраще.

Англійці складають останню чолобитню свому королеві.

ЛЬОНДОН, 27. 1. ПАТ. Перед труною з тлінними останками короля Юрія V. дефілюють майже безперервно величезні юрби мешканців та гостей із провінції. Вестмінстер Гол відчинений до год. 4-ої над ранком, коли прийде королева коротка перерва до год. 8-ої. В цій годині ворота святині знову відчиняться перед юрбами, що чекають усю ніч, на відкриття святині. Досі за три дні передефілювало перед труною 568.000 осіб. Нині дожидають також великого напливу осіб, що хочуть склести останню чолобитню померлому королеві. Вчора через Вестмінстерську катедру перейшло більше як 300 тисяч осіб. На просторі більше як 4 км. тягнулись ряди людей, посуваючись повільно в напрямі Вестмінстерського храму.

Льондонське радію оголосило вечором, що дефіляда триватиме до год. 6. рано. Це спричинило величезний наплив публики по год. 4-ій, коли ворота Вестмінстерської катедри вже замкнули. Звідти вийшло велике невдоволення зібраних та тільки завдяки тактові поліції вдалося виминути поважніших інцидентів. Більш як 3.000 осіб терпеливо дожидали від год. 4-ої до 8-ої рано, щоб відчинили храм. Льондонські омнібуси тому, що збільшився рух, який тривав усю ніч, безперервно кружляли по вулицях Льондону.

Канц. Гітлер говорить про відбудову Німеччини.

МІНХЕН, 27. 1. ПАТ. У звязку з 10-літтям істнування нац.-соціялістичної ліги студентів у неділю ввечорі у величезнім будинку цирку відбулися збори, де виголосив промову канцлер Гітлер. Вістка, що говоритиме канц. Гітлер стягнула величезну юрбу публики, що виповнила будинок цирку по береги. Канц. Гітлер говорив три чверти години. Говорячи про ролю нац.-соціялізму у розвою сучасної Німеччини канц. Гітлер зазначив, що відбудова Німеччини могла прийти тільки завдяки застосуванню насильства коштом станових інтересів, а навіть пізніше коштом країв, що входять у склад Німеччини.

—o—

Японсько-манджурські війська в Монголії.

ШАНГАЙ, 27. 1. ПАТ. З Калґану надійшли вістки, що манджурсько-японські війська заняли це місто. Китайська влада покинула це місто.

ТОКІО, 27. 1. ПАТ. Аґенція Домеї повідомляє: Війська совітської Монголії, які ввійшли до округи Гейлюмото у Манджу-Ко, мали модерну зброю і танки, яких не могли випродукувати в совітській Монголії.

Реорґанізація війська.

ЛЬОНДОН, 27. І. ПАТ. Райтер повідомляє з Аліс Абеби: Тишина на північнім фронті панує тому, що абісинські та італійські війська вичерпані до краю останніми боями. Команди обох армій переорґанізовують свої війська. Шведська санітарна місія візвала, щоби відіслано літак, бо двох членів з її місії ранені. Літак годі вислати тому, що в Абисинії велика злива.

Спільна просфора українського жіноцтва.

В домівці Маріїнського Т-ва Пань при вул. Руській у Львові зібралося в неділю 26. ц. м. коло сотні членниць на традиційну спільну просфору. Свято звеличили своєю приявою о. ігумен ЧВВ д-р Чепіль, провідник Т-ва о. Сеньківський та о. Назарко, оба ЧВВ. Після короткого привітання о. Сеньківського довшу промову про значіння орґанізації виголосив о. Назарко. Від Товариства промовляла п. Олесницька, щирі побажання зложила делеґатка Маріїнських Дружин студенток. Вечір проминув серед дуже сердешного настрою, при веселій товариській гутірці, переплітаній співом коляд. Господарською частиною вечора занялися пані Гвоздецька, Струмінська і Міка Зелена на правдиве вдоволення зібраних. Наприкінці голова Т-ва, пані Ольга Бачинська, подякувала присутнім гостям, що причинилися до такого вдатного товариського вечора.

П р и с и л а й т е   п е р е д п л а т у!

Звідомлення Комісії Мови при НТШ. у Львові.

В останньому десятилітті виявилась пекуча потреба устійнити українську граматичну термінольоґію в науці й у школі. Це завдання взялася реалізувати Комісія Мови, що постановила подати до відома громадянства проект такої термінольоґії, продуманої та передискутованої на своїх засіданнях.

З доручення Комісії її член м-р Я. Рудницький опрацював відповідний проект на основі студій наших і чужих термінольоґій та відчитав його дня 9. грудня 1935 р. В дискусії над його „Спробою систематики української граматичної термінольоґії", що відбулася 20. січня ц. р., брали участь: м-р Б. Антонич, проф. Я. Біленький, пп. Волощуки, м-р Н. Глібовицька, д-р Н. Деркачева, д-р К. Кисілевський, д-р І. Копач, м-р Б. Кравчук, д-р В. Лев, м-р Б. Романенчук, м-р Н. Пшепюрська, проф. д-р В. Сімович, м-р Й. Шемлей.

Досі вирішено такі терміни: звучня, мовний, прилад, дишиця, гортанка, голосниці, голосова щілина, ротова, загорлова, носова яма; мяке, тверде, переднє, середнє, заднє піднебіння, язичок, ясна, щелепи, (горішній, долішній), артикуляція, артикульований звук; голосівка, приголосівка, голосівочня (vocalismus), приголосівочня (consonantismus), голосівковий, приголосівковий.

Референт предложив до дальшої дискусії такі терміни з ділянки звучні: передні, середущі, задні, високі середні, низькі, напняті, свобідні голосівки; дзвінкі, недзвінкі, чисті, носові, тверді, мякі, губно-зубні, двогубні, переднязикові, середньоязикові, задньоязикові, зубні ясенові (ясенні), свистові (сичні), шумячі, хвилинні, тривк., проривні, протисневі, проривно-протисневі, півзакриті, плавкі, носові приголосівки; склад відкритий, закритий, звукозміни: живі, неживі, історичні; (звук) складотворний, нескладотворний; чергування звуків, чергівний (чергувальний) відповідник, основний (звук); приподібнення назадне, поступне; зовнішня, внутрішня звучня; відподібнення; подовження, отвердіння, (з)мякшення, часокількість, часокількісний, півголосівки (ірн): ер, йор; наголос: притиск, тон спадний, підносний, встанний, випадний звук, пересув наголосовий, назвук, середозвук, визвук. Опісля будуть на черзі терміни із семантики (значінні), словотвору, складні.

Виділ прохає всіх україністів висказати свої думки щодо проекту. Адреса Комісії: Львів, Чарнецького 26. Чергові дискусійні сходини Комісії відбудуться 28. січня ц. р. в 6. год. веч. у канцелярії Н. Т. Ш.

—o—

Кн. Штаремберґ у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 27. 1. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що віцеканцлер кн. Штаремберґ, який бере участь у похоронах короля Юрія, остане в Льондоні до кінця тижня. Штаремберґ відбуде мабуть низку розмов з премієром Болдуїном та іншими членами уряду.

Будова 46 военних кораблів.

У Німеччині будують тепер 46 военних кораблів, а саме 2 панцирники по 26.000 тон, 2 кружляки по 10.000 тон, 16 торпедовців по 1625 тон, 8 підводних човнів по 250 тон, 6 по 500 тон і 2 по 750 тон та 10 допоміжних кораблів по 600 тон містоти.

Вибори у Греції.

Найбільше голосів дістали народні ліберали Цалдаріса.

АТЕНИ, 27. 1. ПАТ. Атенська телеграфічна агенція повідомляє, що вибори до парляменту, що зачались учора в цілому краю, минули спокійно. Участь голосуючих дуже слабка.

АТЕНИ, 27. 1. ПАТ. Зі заходом сонця закінчили голосування. В год. 21 знали вже висліди виборів в Атенах, в округах Аттики і Беотії.

Яких 40 тис. голосів у цих округах впало на республіканську партію т. зв. венізелістів, 50 тис. голосів на листи груп Кондиліса, Теотокіса і Цалдаріса, решта 10 тис. впало на інші партії. У Сальоніках ліберали Венізельоса здобули більший відсоток голосів, як в Атенах. В Атенах вибрали ген. Кондиліса, Теотокіса, Цалдаріса, комуніста Канелюпулоса, венізелістів Папанастазію та Кафандаріса. Спокою не захолотили ніде.

АТЕНИ, 27. 1. ПАТ. Атенська агенція повідомляє, що згідно з обчисленнями переведеними над ранком найбільшу кількість голосів дістали народні ліберали Цалдаріса, далі коаліція Кондиліса і Теотокіса. Інші партії дістали багато менше голосів. Остаточних вислідів виборів іще не знають.

ПАРИЖ, 27. 1. ПАТ. Кореспондент Аваса повідомляє з Атен, що хоч висліди виборів ще точно не відомі, часописи передбачують, що партія венізелістів і антивенізелістів здобуде майже однакову скількість мандатів. Малі партії вийдуть з виборів з великими втратами, а недавно створена партія Канельо Пульосам, яка старалася створити національну єдність понад давніми партіями, не здобуде мабуть ані одного мандату.

ІТАЛІЯ СКАСУВАЛА СПОРТОВІ ПРОТИ-САНКЦІЇ.

Заступник генерального секретаря фашистівської партії Стараче скасував офіціяльно спортові санкції, що були звернені проти держав, які беруть участь у господарських протиіталійських санкціях. Італійські спортовці могтимуть брати участь у змаганнях в Італії з усіми державами.

ДЕЛЕҐАЦІЇ НА ПОХОРОН КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 27. І. ПАТ. Румунський король Кароль приїхав нині до Льондону. Крім нього приїхала нині німецька, голяндська і сіямська делеґація.

ЛІНДБЕРҐ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО АМЕРИКИ.

Ліндберґ поїде з Англії на короткий час до Зл. Держав. В інтерв'ю з кореспондентом американського часопису „Рефлектор" Ліндберґ сказав: „Я втік із Зл. Держав, не тому, щоб боявся замаху на моє життя, а тому, що я бачив, що життю моєї родини грозить поважна небезпека. Я покинув рідний край так ненадійно, що забув полагодити низку особистих справ. У лютому вернуся до краю, та не вірю, щоб якийсь ґанґстер відважився напосістися на моє життя".

Американські часописи принесли вістку, що одна з детективних установ заявила, що готова дати Ліндберґові до послуг 20 людей.

—o—

СПОЧУВАННЯ ВІД ТИБЕТУ.

ПЕКІН, 27. І. ПАТ. Британська амбасада одержала кондоленційне письмо в тибетанській мові від Таші Лями з Коконору. В цьому письмі він каже, що довідався, що король вступив на велический віз змія і посилає слова розради британському монархові і народові.

ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ НАД АТЛЯНТИКОМ.

БЕРЛІН, 27. І. ПАТ. Згідно з комунікатом з міністерства летунства, з початком лютого відлетить до Вашинґтону німецька делеґація представників летунства, міністерства почт і німецької летунської Ганзи, щоби на місці переговорювати з міродатними чинниками в справі наладнання летунської комунікації над північною частиною Атлянтику.

—o—

Що таке Баль Української Преси?

Баль Української Преси, заповіджений у цьому році на день 8. лютого, є імпрезою Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка, яке гуртує робітників пера усіх політичних напрямків та найчільніших українських письменників у Польщі. Вже сам той факт вказує на специфічний характер того вечора: це одночасно карнавалова забава і поважний *репрезентаційний вечір*. Наше громадянство до інституції Балів Преси ще не зовсім звикло і тому минулого року можна було чути ріжні заввааги: для одних було надто „мляво", для інших надто — весело. Тимчасом саме у цьому полягає характер таких вечорів, що вони єднають забаву з репрезентаційним характером. На всіх чужинецьких Балях Преси є присутні найвищі державні достойники, найвищі представники Церкви, політичного, господарського й культурного світа, ввесь дипломатичний корпус, словом — вся столична еліта. Ми не маємо державного апарату, не маємо у себе дипломатичних репрезентантів, але маємо нашу власну еліту — представників світа церковного, політичного, господарського, культурного. Хто до того світа причисляє себе, хто займає в ньому якунебудь чільнішу позицію, той уважає своїм обов'язком бути присутнім на Балі Української Преси. Бо своєю присутністю на тому Балі кожний з них засвідчить, що признає культурні форми товариського життя і що зокрема висловлює свою симпатію для — преси. Дохід з Балю Української преси йде на ремонт Оселі Товариства Письменників і Журналістів у Камені Довбуша та, частинно, на Допомоговий Фонд для членів Товариства. Через те на цьогорічному Балі Української Преси не може забракнути ні старших ні молодших громадян.

НОВИНКИ.

— **Вечерниці „Червоної Калини" 14. II. 1936.**

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.** 10 99—?

— **Концес. Курси косметичні Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дурделли та д-ра хемії космет. Львів, вул. Коперника 42а, тел. 272-18.** Вписи приймаємо щоденно. Початок викладів 15 лютого. Проспекти на бажання висилає Дирекція. 1—10

— **У світлицях В-ва „Червона Калина"**, при вул. Зіморовича ч. 12 відкрили **постійну виставку творів видатних українських мистців.** Гостям раді! На догідних умовах можна набути мистецькі праці тривкої вартости. 1054 2—10

— **Посмертна вистава творів О. Новаківського.** Заходом Українського Товариства Прихильників Мистецтва відбудеться в половині лютого ц. р. отворення посмертної вистави творів О. Новаківського в салях Музею Т-ва ім. Шевченка. Будуть виставлені всі найвизначніші праці, шкіци, студії та рисунки, що обіймають цілість творчости покійного мистця.

— **Свято Крут.** В роковини кривавої жертви української молоді під Крутами відбудеться в неділю 9. II. 1936, год. 12.15 вполудне, в салі театру Ріжнородностей святочна академія, яку уладжує Т-во „Молода Громада".

— **Прилюдне проголошення літературної нагороди за 1935 р.** відбудеться заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові в четвер 30 січня ц. р. в салі Української Бесіди (вул. Рутовського 22) у Львові. Початок у 18 год. Короткий вступний реферат про літературну творчість та нагороджені твори за 1935 р. виголосить член жюрі проф. Володимир Радзикевич. Після реферату дискусія.

— **Богослуження за пок. англійського короля у Львові.** Заходами англійської кольонії у Львові при співучасти англійського консуляту буде в вівторок, 28 січня, заупокійне богослуження за англійського короля Юрія V. в евангелицькій церкві. Початок в год. 16. На богослуження запросили представників влади, закордонних консулів, акредитованих у Львові й ін. В англійському консуляті складають далі спочування. Від митрополії зложив спочування еп. Будка.

— **Виставу польської фотографіки** уладжує львівське фотографічне т-во в салях міського артистичного музею у Львові в часі від 23 лютого до 22 березня ц. р. Ближчі інформації дає секретаріят т-ва і секретар вистави у Львові, вул. Реймонта 6. Виставові праці надсилати до 10 лютого під адресою: Львівське Фотографічне т-во, вул. Чідушицьких ч. 1.

— **Віддовження галицьких міст.** Ощадно-віддовжна комісія при тернопільському воєвідському уряді рішила розпочати віддовжну акцію в користь самоврядних установ у Перемишлянах і Підгайцях. Крім того комісія має перевести подібну акцію щодо міських громад Бережани, Бучач, Будзанів, Камінка Стр., Гусятин, Микулинці і Залищики.

— **Львівська радіостація** має побільшити силу із 16 на 50 кільоватів, без підвищення антен. Через те можна буде відбирати авдиції на детектор майже в цілій Сх. Галичині, по Перемишль, Тернопіль, Станиславів і Коломию.

— **Обіздове шкільне кіно.** Міністерство освіти позволило зорганізувати перше обіздове шкільне кіно. Буде висвітлювати наукові фільми, як природничі і спортові образи і т. п.

— **Львівські делеґації у Варшаві.** Міністер освіти, проф. Свентославський приняв минулої суботи громадянську делеґацію зі Львова у справі лісного виділу львівської політехніки та делеґацію львівських жидів у справі протижидівських ексцесів на політехніці. Міністер відповів, що уряд візьме під увагу обі справи.

— **Cui bono?** Деякі села коломийського повіту натрапляють в культ.-освітній праці на постійні перешкоди зі сторони адміністраційної влади. До таких належать: Корнич, Королівка, Михалків, Вербіж Нижний. Одна читальня в Корничі дістала в останньому часі вже 7 заборон. Інтервенція Філії „Просвіти" безуспішна.

— **Присуд на комуністів.** В суботу вечором запав присуд у процесі 11 обвинувачених за комуністичну діяльність. Матвія Кравчука засуджено на 9 літ, Францішку Марек на 4, Адольфа Лернера і Авр. Білера по 2, Дав. Ляверу на 8, Іт. Цінкера на 5 літ вязниці. Двох увільнено, а проти трьох припинено справу на основі амнестії.

— **Проєкт розбудови електричної сітки на Волині** обмірковують у Варшаві. В Дубні хотять вибудувати велику окружну електрівню, опалювану торфом, якого велика скількість находиться в околиці. Другу більшу електрівню мають побудувати в Луцьку.

— **Тепла зима катастрофою для Полісся.** Хліборобство на Поліссі має, як відомо, годівельний характер. Збірка паші відбувається тим способом, що з лук, положених ближче, звозиться сіно до села, але це тільки незначна частина збору. Решту сіна з причини мочарного і трясавинного ґрунту збирають на місці в стоги і щойно зимою, в часі морозів, коли ґрунт ствердне, а баюри замерзнуть, поліщуки звозять його до села. Цієї зими з причини довго-

тревалих дощів і браку морозів не тільки Пинщина, Лунинець і Столин, але й південні сторони повітів: кобринського, дрогичинського і косівського стоїть під водою. Про звіз паші в цих сторонах нема бесіди. Стоги сіна на луках гниють і селяни вважають їх пропащими. Отже по селах забракло паші, тимбільше, що в осені в поліських селах були масові пожежі, причому згоріло багато звезеного сіна. Щоб ратувати худобу, селяни мусять кормити її бульбою та зерном, якого ніколи не мають під достатком. Але й на це не кожний може собі позволити, — загал селян зачинає випродувати масово живий інвентар, бо на весну ні людям ні худобі нестане поживи. Остаточно ціле Полісся стоїть перед великою господарською катастрофою. Справою повинні зайнятися господарські організації та інші компетентні чинники.

— **Зріст злочинности в Польщі.** Появилася праця д-ра Радзіновича п. н. „Злочинність у Польщі в роках 1924—1933. Статистично-кримінальна студія". Подані автором числа виказують дуже сумне явище: постійний зріст злочинности в останніх часах. На 100.000 осіб населення Польщі в 1924 р. було 1.267 ріжних проступків, а в 1933 р. було аж 1.977, отже близько дві тисячі. Самих ошуканств на сто тисяч осіб було тоді 13.235; за десять літ це число подвоїлося, бо дійшло до 27.659. Крадіжей занотовано перед десяти роками 215.386, тепер було їх 471.717. Характеристичне при цьому, що крадежі творять майже три четвертини всієї злочинности.

— **Літературна нагорода.** Польська академія літератури у Варшаві признала нагороду для молодих у висоті 2.000 зол. Святополкові Карпінському за том поезій п. н. „Тринацять вірців". Одночасно редакція „Вядомосьці Літерацкіх" признала нагороду 2.000 зол. за найкращу книжку, видану в 1935 р. Нагороду одержав Йосиф Вітлін, автор повісти п. н. „Сіль землі".

— **Нові подвиги львівських вломників.** До магазину сукна фірми Валях у Ринку добулися в ночі з підкопу крізь канал злодії і винесли велику скількість товару, який вивезли мабуть самоходом. — Менше щастя мала партія вломників, що добулася в неділю вполудне до склепу з жіночою мануфактурою Увери при вул. Галицькій. Ця фірма забезпечила свій склеп алярмовими дзвінками. Сполошені три вломники втікли на другий поверх. Коли туди подався покликаний з вулиці поліцай, злодії скочили на дах одноповерхової прибудівки. Поліцай ранив одного з них револьверовим стрілом, а два другі зіскочили з даху на подвір'я і сховалися у виходку. Тоді окружено дім поліцією й обох злодіїв придержано в приватних мешканнях. Раненим у руку вломником показався Мозес Шварцвальд, а два другі Станислав Рибка і Леон Гохберг. У пивниці під склепом Увери знайшли цілий комплет знарядів, що служать до влому, як ломи, долота, шість ліхтарок, мішки і т. п.

— **Крівавий порахунок.** На залізничій стації в Ходорові явився минулої неділі управитель лісів фондації гр. Скарбка Станислав Огановнч із Берездовець, щоби відїхати до Боринич. Коли виходив на перон, приступив до нього б. лісничий, Віктор Гидзік і засипав його револьверовими стрілами. Від двох перших куль Огановнч упав трупом на землю, а тоді Гидзік стрілив до нього ще тричі. Опісля віддав револьвер поліцистові і відійшов з ним спокійно на поліцію. Показалося, що Гидзік кандидував свого часу на війта в Берездівцях, але до його вибору не допустив Огановнч. Тоді Гидзік написав доноси на нього та його сестру, почтову урядничку в Ходорові, закидуючи їй зловживання. Оба доноси були клеветою і за те Гидзіка засуджено на 12 місяців вязниці. В суботу Огановнч приїхав до Ходорова на зїзд резервових старшин і бавився в місцевому Соколі до рана.

— **Що коштує Італію Суезький канал.** Від початку італійсько-абісинської війни крізь Суезький канал переплило із східної Африки до Европи 388 кораблів, везучи 35.627 ранених і хорих. Одночасно італійський уряд заплатив досі півтора міліона фунтів штерлінгів оплат за перевіз людей крізь цей канал.

— **Золоті ворота на Схід. Яффа — стара і нова.** Проєкти розплянування одного із найстарших міст світа і перебудови порту, близькі до досконалости. Вулиці вже зарисовані, якщо ще не забруковані золотом. Цим містом є Яффа, славний старий порт Святої Землі, а його золотом — золоті помаранчі. Стільки цього золота перелилось в останніх літах через старі, вузькі і тісні вулиці, що побільшення і поліпшення портових улаштувань були конечні. Як доказ величезного зросту торговлі помаранчами може послужити факт, що за 10 літ територія помаранчевих плянтацій зросла від 7.500 до 37.000 акрів. Ще перед 30-ти літами Яффа могла без труднощів вивозити пів міліона скринь помаранч, ввесь її тодішній експорт. Але відколи надзвичайна якість яффських помаранч завоювала світ, старий порт має щораз більше труднощів при експорті диспонованих 20.000.000 скринь. Менш-більше перед 80-ти роками перші скрині яфських помаранч вислано за кордон як дар британського консуля в Яффі для королевої Вікторії. В міжчасі яфська помаранча здобула заслужену славу, бо така солодкість аромат, соковитість і величина, получені в одній овочі мусіли звернути увагу світа.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Відчити.

Слово „відчит" пахне трохи закуреними фоліялами. Хто ніколи не був на відчиті, уявляє собі його менш-більше як недільну проповідь: проповідник говорить, каже, мовить, балакає, а слухачі вівають, дехто навіть хропне собі під ласкавою стіною. Тільки, коли трапиться якась сильніша фраза, тоді миряни очуняють і здивовано розглядаються довкола, що властиво сталося.

Галичани мають марку зимнокровних сотворів і тому галицький відчит мав і має такий запах, як сказано на початку.

Але не все воно так буває, а останніми часами дуже рідко. З бігом літ, з числом відчитів і з досвідом прелеґентів та слухачів відчити в нашій країні змінили своє обличчя. Витворився тип „відчитового підюдника", що не дає нікому подрімати, а неодного змушує обурюватися і... забирати голос.

— Хто забирає голос? — питається предсідник.

На салі тиша, дехто розклеїть вії і виглядає, що ось-ось забере голос, але потім махне рукою і знову погружується в сонну контемпляцію.

— Значить ніхто!? — підносить голос предсідник. — В такому разі замик...

Тоді зривається „підюдник":

— Я попрошу.

— Пан Ікс має слово.

— Мої панове! Шановний прелеґент позволив собі на дуже незручний дотеп, мовляв, українці існують від пятнацятого століття. Як можна в той спосіб ображувати стару націю?! Ми ж існуємо від десятого століття перед Христом...

Голоси:

— Що, що-о-о?!

— Як, я-а-к?!

— Слухайте, слухайте!!

Пан Ікс:

—Так! Від десятого століття перед Христом і то — щонайменше!... Я скінчив.

Тоді предсідник не потребує навіть питати, хто записується до голосу. Зразу зголошується два, а часом і три. Очевидно, що й прелеґент є між ними.

Слова його тим разом звучать горячіше і далеко більше розворушують як монотонія „відчитового" голосу.

Дискусія триває часом чверть, часом навіть пів години, але вкінці починає рватись. Саля знову затихає і знову мусить предсідник:

— Хто ще з панства?

Тиша.

— Значить ніхто!? В такому разі замик...

— Я прошу!

Це знов „відчитовий підюдник".

— Мені здається, що справа ще не зовсім вияснена. Шановний прелеґент, що правда признався до каригідного „ляпсусу"...

Тоді зривається прелеґент:

— Простую вислів передбесідника і протестую...

— Прошу не переривати! Заберете голос опісля.

А опісля, то вже не тільки прелеґент.

І знову дискусія і знову бажане оживлення.

Але є реферати, в яких і підюдника не треба.

Це буває у двох випадках:

1) Або на відчиті є ідеольогічні хлібодавці якихось слухачів і тоді вони пруться до голосу, без огляду на те, чи мають що сказати, чи ні.

2) Або сама тема пахне не фоліялами, а життям і тоді дискусія аж кипить.

Оповідали мені про один такий відчит.

Відчитовий нарід дійшов до стану кипіння і почав уже хапати за крісла. Тоді підюдник перекинувся у миротворця і спрямував течію словного кипятку на себе. Всеж таки кілька крісел потерпіло аварію від пересування, а одна лавка заломилася під вагою арґументів. Кажуть, що навіть по замкненні дискусії, коли вже всі вийшли із салі, один дискутант уділив собі сам голосу і виказав як на долоні, що по його боці правда. Щось як Протази з „Пана Тадеуша" на горешківськім замку серед поломаних лав і столів.

З усіх наведених тут прикладів можемо лишень радіти. Вони стріпують порох зі слова „відчит" і роблять імпрезу цікавою.

Галактіон Чіпка.

З кіна.

Кіно „Апольо": „Амок".

Що це таке той амок мають глядачі змогу довідатись із самої фільми, або як хто хоче раніше: з енциклопедії. Фільма перероблена з відомої повісти Стефана Цвайга, французької продукції у французькій мові з добрими артистами Жаном Жонелем, Марселею Шанталь та Іникишиневим. Краще не знати повісти, щоб не псувати собі враження фільмою, що не може давати психольогічного розяснення дивних фактів, які пересуваються перед нашими очима. Невиключене, що деякі сцени могла не пропустити цензура. Фільма має могутні сцени, що хвилюють, навіть приневолюють заплющити очі. Все-ж це скоріше сценічна трагедія, ніж кінова. Жан Жонель — першорядний артист і дав викінчений тип, наскрізь оригінальний.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА, ЩО ГОВОРИТЬ ЗА БАГАТО.

Трамваєвий кондуктор у Льос Анджельос — Роберт Клярк став славний. Написав він один твір, але про цей твір пише вся Америка. Бодай малі фейлетоністи великих газет. Цей твір — судова скарга. У скарзі домагається він, щоб суд видав наказ його жінці мовчати. Його жінка не мовчить ні хвилини і ввесь час, коли тільки він дома, його навчає. „Тому, що я веду трамвай — пише Клярк — не можу ручити за безпеку моїх пасажирів. Нерви мої від базікання моєї жінки зовсім розстроєні. На мене найшла нова біда. Як тільки бачу на вулиці якусь жінку, зараз відчуваю непереможну охоту її переїхати. Мушу панувати над своєю волею, щоб не пустити трамваю з цілим розгоном уперед. Домагаюсь, щоб суд заборонив моїй жінці говорити у моїй присутности і то в інтересі жінок, що ходять у місті по вулицях. Мешканці Льос Анджельос поділились на дві партії — кожна боронить іншу сторону. Судді ходять по вулиці і покивують головами. Коли суд видасть присуд, може рішити, скільки жінка має право говорити щоденно, щоб не нарушити нервів свого чоловіка.

☦ Посмертні згадки.

Евген Чумак, колишній учитель німецької мови у філії академічної гімназії у Львові, політичний еміґрант і щирий працьовник у ріжних українських установах Відня, помер після довгої недуги 18 ц. м. у Відні. В. Й. П.!

Дописи.

ЖОВКВА.

Опера „Снігова краля" у Жовкві. В неділю 12. січня ц. р. виставлено заходом філії „Просвіти" в Жовкві — оперу п. н. „Снігова краля" (слова Дніпрової Чайки — музика М. Лисенка). Хоч це коротенька фантастична опера на дві дії, всеж таки треба подивляти відвагу ініціяторів, які вложили дуже багато праці і вивели навіть таку маленьку оперу маючи дуже слабі сольові сили. Жовква, одно з менших повітових міст, має свої болячки, одною з найбільших це розбиття сил у суспільній праці. Існує тут кілька аматорських гуртків, які навипередки перелицитовують себе кількістю (на жаль не якістю) вистав. Тому виведення цеї опери можна з радістю повитати як перший почин поважнішої праці і варто її оцінити під мистецьким оглядом. Безперечно цю найбільшу заслугу треба дати філії „Просвіти", яка від початку 1935 р. проявляє дуже живу діяльність. Ініціятива вийшла від проф. Угрискінової Евгенії, проєкт костюмів і де

корації від проф. Буцманюка Юліяна, відомого артиста-маляра, який по мистецьки розмалював церкву оо. Василіян у Жовкві; режисерував і диригував проф. Гіжевський Лев, фортепіяновий супровід спочивав у руках проф. Утриськівної Евгенії. Вистава опери пройшла з повним успіхом. Були теж слабші місця, а саме: спів: І. дія 2-га партія осени („трема"), дует зими і морозу, виступ метелиці; ІІ. дія виступ весни. Зате дуже добрі хори колядників і щедрівників. Фортепіян зле настроєний. Слабо теж випали виступи доросту і метелиці, зате дуже добрі були збірні виступи (колядники, щедрівники веснянки). Добре грали осінь і зима. Декорації: Гарне тло (задня стіна роботи проф. Буцманюка), гарні костюми зими, вітру, ожеледи, дуже добрі колядників, передовсім веснянок. Загальне враження: добре. Видко було дбайливу підготову під кожним оглядом, побажатиб лише, щоби цей добрий почин не пройшов безслідно, навпаки аматорські гуртки повинні вже відтепер стояти на вищому рівні. З повною відвагою належалоб повторити ще раз „Сивому кралю" на жовківській сцені.

Улесинь.

Спорт.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК ШВЕДСЬКОГО ЛЕЩЕТАРЯ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Найкращий шведський лещетар Герберт Ольсон підчас їзди на лещетах упав так нещасливо, що зломив собі кілька ребер і зранив груди. Тяжко раненого перевезли до шпиталю.

ТРІЙКОВИЙ ТУРНІР.

Трійковий турнір відбиванки в салі С-Б. стрінувся з великим зацікавленням українських спортовців. Десять товариств Львівщини зголосили до нього 29 дружин. Це доказує, які потрібні були того роду змагання тепер, коли про лещета навіть мріяти не можна.

Мин. суботи й неділі покінчено майже зовсім елімінаційні розгривки. Від початку до кінця відбувалися вони **під знаком великих несподіванок**. Для прикладу подаємо кілька вислідів: Плай ІІ. — Черник 2:1, Черник ІІ. — УССК 2:0, УССК ІІ — Сокіл-Батько члени 2:0, Богун — УССК ІІ 2:1.

Найкращою і найцікавішою грою у дотеперішніх змаганнях була безперечно стріча: **Сокіл-Батько учасники — Плай ІІ. 2:1** (3:10, 11:9, 13:11). Сам вислід вказує на те, яка вона була завзята, до того стояла на дійсно високому рівні.

Зпоміж жіночих розгривок слід виріжнити змагання Стріла — Буревій (Левандівка) 2:1 і Плай ІІ — Дніпро (Винники) 2:0.

З уваги на дуже велику кількість зголошених дружин турнір ще не покінчився. Лишились до розіграння фінали жінок і мужчин, що — як відомо — будуть розіграні точковою системою („кожний з кожним"). До фіналу дійшли **жінки:** Плай І., Плай ІІ., УССК і Стріла та **мужчини:** С.-Б. учасники, Черник ІІ (юніори), Сокіл IV, переможець змагань Плай — Богун.

Продовження турніру правдоподібно в суботу, 1 лютого, про що повідомимо окремо.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя. Йорктон, січень 1936. Р. VIII. Ч. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 28. І. год. 8. веч. Аб. 6. Виступ І. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю".

Середа, 29. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Четвер, 30. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Пятниця, 31. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ І. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю".

Субота, 1. ІІ. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 28. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Кіна.

АПОЛЬО: „Амок".
АТЛЯНТИК: „Марія Башкірцева".
ВАНДА: „Зводниця", „Вкради людину".
ГРАЖИНА: „Їх Екселенція шофер".
КАСІНО: „Кабінет воскових фігур" (колірова фільма).
КОЛІСЕЙ: „У пошукуванні кохання" та ревія.
КОПЕРНИК: „Весільна ніч".
МАРУСЕНЬКА: „Замах у касині".
МІРАЖ: „Правда про кохання", „Добра ворожка".
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Вередлива Марієта" (Дж. Мекдональд).
ПАКС: „Петрусь" із Фр. Галь.
ПАЛЯС: „Китайські моря".
РАЙ: „Дві сироти".
СВІТ: „Дві сироти".
СТИЛЕВЕ: „Любовні маневри" і ревія.
ТЕНЧА: „Віденські ночі" та додатки".
ТОН: „Зі спогадів Чарлі Чана" з Варнером Олядом.
УТІХА: „Тайна замку Лебанон" і ревія.
ХИМЕРА: „Буря над світом".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Палестина, Вефлеєм.

Закордонне радіо.

Вівторок, 28. січня 1936.

Відень (506,8) 16.05 Нар. пісні, 17.30 Сп. ресітал, 20.00 Концерт орх. і хору, 22.10 Смичк. квартети Моцарта — джез, спів, **Братислава** (298,8) 20.25 Нові словацькі рефрени, 21.00 Форт. ресітал, **Брно** (325,4) 17.30 Іт. серенади — спів, **Мор. Острава** (269,5) 17.35 Спів, 18.10 Нім. авд., спів, 20.45 Соната Кваплія, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.20 Спів, 18.10 Концерт, **Париж** (2648) 12.00, 18.30 Концерт, 22.15 Давні й нові вісоньки, **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт, 16.20 Нар. музика, 19.50 Твори Іполітова-Іванова — солісти, 21.20 Нар. пісні й танки, **Берлін** (356,7) 15.15 Розр. концерт, 17.05 Шуберт-Ліст (форт., спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Розр. концерт, 18.00 Пісні В. Бергера, **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Кантати та пісні Пурцеля — спів, музика, **Мінхен** (405,4)) 16.30 Твори франконських композиторів, 21.10 Симфонічна творчість Р. Штравса, **Будапешт** (549,1) 12.05 Циг. музика, 17.30 Концерт орх., 19.20 Твори Руткая та Варадія — циг. орх., солісти, 21.15 Мельодії з фільми „Дібарі" з Джітою Альпар, 21.40 Мадярська камер. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 21.55 Солісти — скрипка, форт., **Рим** (420,8) 13.20 Камер. орх., 20.35 „Ля льотерія ді Купідо" оп. Маріотія.

Середа, 29. січня 1936.

Відень (506,8) 16.55 Сучасні австрійські композитори, 19.25 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта, 22.10 Легка музика, **Братислава** (298,8) 19.25 Джез. музика, 20.30 Любовні пісні Двожака, **Мор. Острава** (268,5) 18.00 Скрипка, 19.25 Оп. мельодії, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. орх., **Париж** (1648) 17.00 Віольончеля, 18.00, 19.30 Концерт, 21.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 13.15 Спів. ресітал, 16.00 Концерт, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.30 Концерт, 16.45 Спів, музика, 20.45 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Камер. музика, 19.00 Нова форт. музика, **Ляйпціг** (382,2) 12.00 Концерт, 18.00 Танок у пісоньці (спів, музика), **Мінхен** (405,4) 10.15 Пісні ляндскнехтів, 22.15 Перед зимовими ігрищами в Гарміш-Партенкірхен, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. концерт, 17.30 Легка музика, 19.00 Форт. орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.35 Орг. ресітал, **Рим** (420,8) 13.10 Концерт, 19.00 Легка музика, 20.35 Вечір опер Пучіні.

Львівське радіо.

Вівторок, 28. січня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Коляди й пісоньки, орх. манд., 12.30 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Вальси з гр. пл., 16.00 Скринька ПКО., 16.15 Легка музика, орх., пісоньки, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Скло та порцеляна, 17.15 Легка музика, орх., 17.50 Куток мови, 18.00 Камер. концерт, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.55 Форт. ресітал, 19.00 „Ванда Монне-Беатріче Гроттера" відч., 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві в 20.50 Веч. денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Здобутки хемії в ділянці штучних вітамін, 22.45 Рімський-Корсаков „Лет джмеля" з гр. пл., 22.48 „Бандити" новеля Вол. Тужанського, 23.05 Танк. музика, орх.

Середа, 29. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Гигієна устної ями, 12.30 Музичні романтики, з гр.пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх., 16.05 Для дітей: „Малпочка Мкакіньо" опов. Арк. Фідлера, 16.20 Концерт муж. хору, 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Молодь говорить про себе, 17.20 Спів у супр. фортепіяну, 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Квартетові мініятури, 18.30 Про сучасну большевицьку прозу, 18.45 Попурі з творів Шрера, гр. пл., 19.00 Бавовна росте на Дарієвому шляху, 19.20 Реклям. концерт., 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Ріжні мельодії з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Творчість Фр. Шопена, 21.35 Поет. четвертьгодина, 21.50 Про фаб. ичи крамниці, 22.00 Танк. музика, орх., 22.35 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шилінги 98.00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Доляри 9.02—9.07, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—36·80, Дукати 83.00—83.50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від — до
Пшениця одн.	18.00—18.25
Пшениця зб.	1.725—17.50
Ячмінь бр.	16.00—17.00
Ячмінь одн.	13.75—14.00
Ячмінь на мливо	13.52 - 13.50
Ячмінь паст.	12.00—12.25
Висівки пш. грубі	10.25—10.75
Висівки пш. середні	9.75—10.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27-го січня ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·14 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	3·80 „

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця зниждкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. І. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки молоді без остріг І. кл.	1·05 зол.
Курки з острогами товсті І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.05 „
Пантарки товсті І. кл.	1.10 „
Товщеві качки І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, просо, овес та ячмінь.

Приймає нових доставців.

НАУКА

Гарні вечірні квіти поручає найдешевше Централя Панчіх ПФАВ, Боїмів ч. 12. 1004 5-5

Курс крою, модельовання, шиття — раншній пополудневий — починаю. М. Козловська, Львів, Академічна 22. І. п. 30/22 3-5

Танців першорядна школа Брисьової, Ірвантової і Сина. Вписи Баторія 28. 3-6

Школа жіночого крою, шиття, моделювання, яку веде моделіст Біндер, дипльомований у Парижі, Дрездені, Відні, перенесена на вул. Оссолінських 12, починає вечірні курси. 1008 6-12

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

...кар нав'яже листування з панною певною і пристійною найрадше волинянкою або з лемківщини. Ціль матримоніяльна. Писати: Lwów I. Poste restante. Okazicielowi legitymacji Nr. 15194. 2-2

КУПНО-ПРОДАЖА

Купую лиси, тхори та інші сирі шкірки. Юліян Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 998 6-10

Централя панчіх ПФАВ, Львів, Боїмів ч. 12. поручає найсильніші вироби **найдешевше.** 1003 5-25

РІЖНІ

Шукаю мешкання, евентуально харчів за лекції. Ласкаві зголошення до Адмін. „Діла" під „Студент прав".

Приступлю з капіталом 5.000 зол. до якогось українського підприємства у Львові або на провінції. Зголошення слати до Адмін. „Діла" для „Хлібороба". 1057 2-3

ОГОЛОШЕННЯ.

„LUX" АКАДЕМІЧНА 15 поручає найдешевше **електричні лямпи:** висячі, стаячі і новочасні абажури 1004 4-

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів „ зол. 5.—

Чахотка легенів
є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг бронхіту, грипи, дошкульного кашлю, що перетомлює і т. ін. вживають лік
„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АГЕ",
який улекшує хорим плювати та усуває кашель.
13/III 8—8

Важне для Управ Громад.

Значки для псів
Ковтки для худоби
Таблички на вози
достарчає
ФІРМА **Андрій Берлінський**
Львів, Шевченка 11. 1012 4-15

Віддавайте комірці, білля, одяг лише до української
ХЕМІЧНОЇ ПРАЛЬНІ
Львів Бляхарська 21 — АТА — Львів Зелена 31
перед тим „Брів" 45/112 14

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.